

Åbningstale ved Thy Kammermusikfestival 2017

Siden 1990'erne har Thy været hjemsted for et af Danmarks flotteste kammermusik-initiativer. Jeg hørte om det allerede på et tidligt tidspunkt, fordi min gamle ven og mentor Orla Vinther år for år trofast sendte mig årets programhæfte. Jeg kender Orla fra mange år, hvor vi begge havde vores gang på Det Jyske Musikkonservatorium, og jeg genkendte straks hans utroligt indsigtfulde, kompetente og omhyggelige stil i de grundige og dybdeborende programnoter til alle festivalens koncerter.

Jeg må indrømme, at jeg tænkte også, at både programmet og programbogen var udtryk for et meget højt (og måske også urealistisk højt?) ambitionsniveau for sådan en badeferie-festival i sommerlandet – tilmed i en fjern provins som Thy!

I 2013 fik jeg for første gang fornøjelsen af selv at være en del af festivalens program, idet et par af mine værker var taget med. Jeg bemærkede allerede i den indledende mail-korrespondance med festivalen den gennemførte professionalisme, som alting er præget af: Ingen tilfældigheder – ingen slinger i valsen her!

Jeg blev inviteret til prøver på mine stykker på Bakkegården i Vesløs (vidunderlige omgivelser!), og der blev sørget for alt. Jeg dukkede glad og forventningsfuld op en tidlig formiddag til prøve på min strygekvartet og mødte fire musikere, der var forberedt til fingerspidserne og fuldstændigt dedikerede til opgaven. Allerede dét var en stor fornøjelse og opmuntring.

Min strygekvartet var programsat samme aften ved en koncert i Vorupør Kirke. På programmet stod desuden en helt ukendt strygekvartet af russeren Borodin og et værk af Benjamin Britten. Ingen leflen for publikum her. Ingen "Eine Kleine Nachtmusik", ingen "Forellekvintet" til at lokke husarerne med...

Igen slog alle mine refleksbetonede fordomme ud: et så eksklusivt feinschmecker-program – og dét ude på den alleryderste mole i det nordvestligste af Jylland. Der bliver god plads! Med lidt held kommer måske den stedlige organist og præst og et par af de andre workshop-musikere – og så vel for skams skyld festivalens bestyrelse.

Jeg havde eftermiddagen fri og kørte rundt i det skønne Thy og Han Herred. Fik set Kirsten Kjærs Museum, tog en frokost på Svinkløv Badehotel (ak-ja, det var dengang!), kørte over Hanstholm og Klitmøller, fandt et hyggeligt spisested i Vorupør – og tænkte, at hvis jeg nu kommer 20 minutter før koncertens start, så kan jeg også lige nå at sige pøj-pøj til musikerne.

Men hvad var det dog for et opløb, deroppe ved kirken? Jeg kunne dårligt nok få en P-plads – og der var kø af mennesker til langt ud på gaden, da jeg kom. Et kort øjeblik tænkte jeg, at der nok måtte være banko-aften i kælderen... Efterhånden fik jeg kæmpet mig frem, og jeg fik en af de allersidste ledige pladser i kirken. Den var fuld som var det juleaften. Og mange af publikummerne var folk, der havde kørt fra Mors, fra Viborg – op til 100 km – for at komme til koncert.

Det er stadig en gåde for mig, hvordan det lykkes så eminent for jer heroppe. En sådan koncert ville i København eller Århus på en rigtigt god dag kunne samle 30-40 tilhørere.

Hemmeligheden er måske netop den, at festivalen på alle planer står 100 % inde for sit niveau. Der bliver ikke gået på kompromis. Så kan det godt være, at det tager nogle år at vinde

så flot fodfæste, men til gengæld véd nu enhver med interesse for klassisk kammermusik med sikkerhed, at en koncert i Thy Kammermusikfestival ALTID er værd at rejse efter.

Billedet gentager sig nemlig ved hver eneste koncert: tilstrømningen og interessen er vildt imponerende – både til de begivenheder, der finder sted her i regionens hovedstad Thisted, og til dem der foregår på forskellige mere ydmyge lokaliteter i fx Krik Havn, på Mors eller – som i mit tilfælde – i Vorupør.

Med den slags oplevelser bliver alle umiddelbare forestillinger om 'kulturens centrum' vendt aldeles på hovedet. Billedet af Thy som Udkants-Danmark krakelerer og mister sin mening. I den kommende halve snes dage er Thy ikke udkant – det er et af de vigtigste centre for dansk musik. Og jeg har lyst til at pege på endnu et nordjysk initiativ, som blev offentliggjort forleden: i Hjørring Kommune vil man nu prioritere, at alle børn i førskolealderen skal lære at spille musik. Kommunens musikskole har til det formål indkøbt 100 Suzuki-violiner! Det er i sandhed Nordjylland, der viser vejen i disse år. Mens resten af Danmark diskuterer nedskæringer, orkesterlukninger, omprioriteringsbidrag, PISA-undersøgelser og mindre plads til kreative fag i skolen, så insisterer I heroppe på, at musikken er et nødvendigt rum og et vigtigt sprog for menneskelig erkendelse og personlig dannelse. Det er opløftende – tak for det!

Det tager desværre nogen tid, før man opdager det i hovedstaden. Jeg kommer selv fra Nordjylland og ved, hvor svært det kan være at råbe det københavnske musikliv op heroppefra. Men det lange seje træk nytter. Festivalen har tydeligvis sit stadigt stærkere lokale fundament, men den bliver også i stadigt stigende grad bemærket i resten af landet. For et par år siden var festivalens manager Aase Odfeldt nomineret til årets P2-pris. Og forleden hørte jeg selveste Lotte Heise nævne festivalen i radioen. Så bliver det ikke meget større... Nu mangler vi bare at få lokket nogle af københavneravisernes anmeldere herop. Og det skal såmænd også nok komme.

Festivalens grundtanke er lige så simpel som den er genial: Vi samler nogle af de dygtigste unge musikere fra hele verden heroppe, hvor der er tid og plads og ro til fordybelse. Vi forærer dem et intensivt kursus i kammermusikkens ædle og svære kunst, og det eneste vi forlanger af dem til gengæld er, at de skal stille op og medvirke ved en række koncerter i lokalområdet.

Det er ren win-win! De unge musikere kommer hjem med både undervisnings- og koncerterfaringer og med nye kontakter og venskaber; musikelskere i Thy og omegn får umiddelbar adgang til koncerter på allerhøjeste niveau. Og for de nulevende komponister, der som jeg får chancen for at lege med engang imellem, er det en enestående mulighed for at præsentere sin musik både for et nyt publikum og for en række spændende unge kommende musikertalenter.

Tillykke med festivalen. Tillykke til festivalledelsen, tillykke til de unge musikere og til dette års gæstekomponist, Peter Bruun. Tillykke til alle festivalens sponsorer og støttegivere – det må være vidunderligt at se sin investering give så smukt et udbytte. Men først og fremmest: Tillykke til publikum. Tillykke til THY!